

náš vidiek

ČASOPIS VIDIECKEHO PARLAMENTU NA SLOVENSKU

2/2019

štvrtročník
ročník XVI.

Vyhlasujeme 18. ročník LÍDERKY ROKA

VIDIECKY PARLAMENT
NA SLOVENSKU

**Pokračujú naše projekty:
Vidiecka mládež v regióne
a Zamestnávanie 50+**

strany 4–9

Dni poľa

strana 17

Obsah

- 4 Projekt „Vidiecka mládež v regióne“ pokračuje
- 7 Zamestnávanie 50+ na regionálnej úrovni
- 10 Projekt PoliRural
- 11 Kvalita života na vidieku
- 14 Vidiecky parlament na Slovensku v Čiernej Hore
- 15 Vandrovalo vajce...
- 16 Agrozozort zverejnil priemerné výšky nájomného poľnohospodárskej pôdy
- 17 Celoslovenské Dni poľa
- 18 Vidiecke ženy – Líderky 2018 v Štrasburgu
- 18 Iný uhol pohľadu
- 19 Ovčiariska sezóna sa už naplno začala

náš vidiek

Ročník: XVI.

Číslo: 2/2019

ISSN: 1339-1542

Vydavateľ:
Občianske združenie
Vidiecky parlament na Slovensku
Kapitulská 13
974 01 Banská Bystrica
mobil: 0915 446 538
e-mail: vipa@vipa.sk
mbehanovska@stonline.sk
www.vipa.sk

Vychádza štvrtročne pre vnútornú potrebu organizácie. Nepredajné.

Náklad: 1000 ks

Uzavierka nasledujúceho čísla:
20. septembra 2019

Redakčná rada:
Ing. Mária Behanovská,
doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
Ing. Karol Herian, CSc.
doc. Ing. Jozef Húska, CSc.

Grafická úprava a ilustrácie:
Ing. arch. Pavol Borodovčák

Tlačiareň:
Róbert Jurových – NIKARA, Krupina

Príspevky sú zverejňované tak, ako boli zaslané autormi a neprešli jazykovou úpravou.

Foto na titulnej strane obálky:
Vitazky Vidiecke ženy – Líderky 2018
na pozvanie pani Jany Žitnanskej
v Štrasburgu

Foto na druhej strane obálky:
Projekt „Vidiecka mládež v regióne“
v Prešove

Vidiecky parlament na Slovensku s partnermi
a pod záštitou županky Eriky Jurinovej vyhlasujú 18. ročník súťaže

Vidiecka žena roka – – „Líderka roka 2019“

Od roku 1997 sa každoročne pod záštitou Nadácie „World Women Summit Foundation“ konajú rôzne aktivity, podujatia zamerané na posilnenie postavenia a vzdelania vidieckych žien a pokračujú vo svojom neutíchajúcom úsilí o zlepšenie kvality života žien v komunitách po celom svete. Vo väčšine krajín sveta prevládajú početne ženy nad mužmi (55 %), v neceljej tretine krajín, najmä v rozvojových, prevládajú muži nad ženami, v ostatných krajinách je ich pomer vyrovnaný. V krajinách Európskej únie na 100 mužov pripadá 104,8 žien, v Slovenskej republike 105,4 žien. Ženy tvoria 51,3 % obyvateľstva Slovenskej republiky.

Aj preto chceme v rámci osláv Svetového dňa vidieckych žien, t.j. 15. októbra, aspoň touto formou (vyhlásením víťaziek súťaže) odmeniť, morálne oceniť a podporiť vidiecke ženy – líderky a upozorniť na ich výnimočnosť.

Do súťaže „Líderka roka 2019“ môže byť nominovaná žena, ktorá svoj voľný čas venuje aktivitám v rôznych oblastiach verejného života a vo svojej komunite – obci, časti obce, mikroregiónu, v zastupiteľstve je uznávanou osobnosťou – „líderkou“.

Kategórie, v rámci ktorých môžete nominovať ženy všetkých národností a menších žijúcich na území Slovenska:

- **žena – aktivistka:** pôsobiaca v 3. sektore (miestna organizácia, združenie, klub, a i.)
- **žena – politička:** pôsobiaca v miestnej politike (starostka, členka miestneho zastupiteľstva)
- **žena – podnikateľka:** svoje podnikateľské aktivity realizuje na vidieku, sprostredkúva zamestnanie, vytvára pracovné príležitosti, zviditeľňuje obec a prepája komunitný rozvoj s ekonomickým rozvojom, podniká na vidieku
- **žena – remeselníčka:** ovláda remeslo a odovzdáva ho mladšej generácii

Nominácie posielajte do 30. septembra 2019

na adresu: OZ VIPA SK

Kapitulská č.13

974 01 Banská Bystrica

e-mailom: mbehanovska@stonline.sk

tel.: 0915 446 538

Konferencia, vyhlásene výsledkov súťaže a spoločenský večer bude 11. októbra 2019 v obci Liptovské Revúce (okres Ružomberok).

Prijmite pozvanie a prosím rezervujte si tento deň.

Ing. Mária Behanovská, v. r.
predsedníčka
VIPA SK

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

vzdelávanie

Európska únia
Európsky sociálny fond

Projekt „Vidiecka mládež v regióne“ pokračuje

Účelom projektu „Vidiecka mládež v regióne“ je regionálne zapájanie najmä mladých do 30 rokov do prípravy, implementácie a následne hodnotenia regionálnych politík a rozhodnutí. Ambíciou projektu je tiež podpora budovania platforiem s mimovládny nezávislými organizáciami (MNO) na základe informovanosti, ako aj pre účely participácie vo verejných politikách, zvýšenie povedomia verejnosti o možnostiach účasti občanov na príprave verejných politík a stratégií na miestnej aj regionálnej úrovni. V rámci tohto projektu boli vytvorené platformy – medzi OZ VIPA a Obcou Heľpa, medzi OZ VIPA a OZ Dedinská únia heľpianskych aktivistov Heľpa (OZ DÚHA). Účelom tejto spolupráce je napĺňanie cieľov projektu Vidiecka mládež v regióne, ale aj napĺňanie potrieb v samotnom území obce Heľpa a mikroregiónu Horehron.

Ďalší spolupracujúci partner je v Prešovskom samosprávnom kraji sídliaci v obci Klenov – ZRCH ČR – mikroregión Čierna hora, ktorý združuje v spolupráci niekoľko obcí z danej oblasti. Medzi členov združenia patrí aj členka tímu Mgr. Mária Čuchtová, ktorá v spolupráci so

Stretnutie so študentmi Strednej odbornej školy podnikania v Prešove.

Diskusia so študentmi na SOŠ v Želovciach.

združením vytvorila množstvo príležitostí pre realizovanie aktivít hlavne pre mladých ľudí v tejto oblasti. Výsledky dotazníkového prieskumu a série workshopov v tomto území realizovaných OZ VIPA a tým projektom Vidiecka mládež v regióne, účinne skvalitnili prácu s mládežou.

Žiaci Spojenej školy v Modrom Kameni

Ďalším spolupracujúcim subjektom v platforme sa stala Stredná odborná škola podnikania v Prešove, na ktorej sme realizovali aktivity a následne po podpísaní memoranda o spolupráci sme realizovali ďalšiu aktivitu projektu. Žiadosť o spoluprácu prišla zo strany školy, vzhľadom na zameranie školy a záujem učiteľského zboru o projekt sa rozhodli spolupracovať. Vďaka dvom aktivitám sme získali cenné názory mladých ľudí na danú problematiku a zároveň sme odovzdali mladým ľuďom na škole poznatky z fungovania projektov Európskej Únie vzhľadom na zameranie školy a ich prejavový záujem.

Diskusia v SOŠ Garbiarska Kežmarok

Na Spojenej škole v Modrom Kameni stretli sme sa aj s pani riaditeľkou Mgr. Máriou Žiškovou. Spojenej školy a jej dvoch organizačných zložiek Obchodnej akadémie a Strednej odbornej školy obchodu a služieb.

Absolvovali sme diskusiu v Hotelovej akadémii v Slaníckej osade, Námestovo. Stretli sme sa aj pedagogičkami školy. Študenti sa zapájali do diskusie a táto téma im nebola úplne cudzia. Väčšina z nich žije v malých mestách, ale najmä mladí ľudia z vidieka sa zapájajú do aktivít v obci. Čo sa týka ich života po ukončení školy, niektorí chcú ísť do zahraničia, ale po čase sa vrátiť domov. V tomto regióne je príznačné, že rodinné väzby sú silnejšie a mladí majú svoj región radi. Navyše študenti sa vzdelávajú v oblasti cestovného ruchu a v tom vidia príležitosť.

Diskusia v SOŠ Poltár

Diskusia so študentami
Hotelovej akadémie v Kežmarku

V Strednej odbornej škole, Garbiarska 1, Kežmarok, študenti sa vzdelávajú v odboroch – kaderníčka, kozmetička (dievčatá), murár, opravár a mechanik stavebných strojov (chlapci).

Študenti sa zapájali do diskusie a táto téma im nebola cudzia. Väčšina z nich žije v Kežmarku, ale mladí ľudia z vidieka majú prehľad o dianí v obciach (aj keď len niektorí sa zapájajú). Jeden študent

pochádzal z farmárskej rodiny, má už svoje osobné skúsenosti s problémami vidieka, poľnohospodárstva. Neplánuje sa vysťahovať zo svojho rodiska, plánuje pokračovať v rodinnej tradícii.

So žiakmi ZŠ Vitanová diskutovali sme o samospráve, či vedia aké kompetencie má starosta, poslanci, členovia komisií. Či poznajú starostu, poslancov, či majú komisiu pre aktivity mladých v obci, kto ju vedie. Aké občianske združenia poznajú vo svojom okolí, akú majú činnosť.

Jedna informačná akcia sa uskutočnila aj počas otvárania výstavy Vandrovalo vajce v NKP Solivar v meste Prešov, kde boli účastníci otvorenia výstavy informovaní o projekte Vidiecka mládež v regióne a jeho aktivitách, cieľoch, vykonaných aktivitách a výsledkoch diskusií ako aj analýz.

Experti v projekte spracovali jednotlivé analýzy a spoločne sme spracovali celkovú analýzu

Pozvánka na seminár v Prešove

Stretnutie k téme projektu s občanmi a zástupcami samosprávy v obci Podhradie

Zamestnávanie 50+ na regionálnej úrovni

V rámci projektu Zamestnávanie 50+ na regionálnej úrovni sa ukončilo 7 analýz. Aktuálne prebieha vyhodnotenie všetkých zistených problémov, potrieb a aktuálnych možností pri zamestnávaní 50+ v regióne BBSK. Projekt je financovaný z Operačného programu Efektívna verejná správa. Projekt Zamestnávanie 50+ na regionálnej úrovni realizuje Centrum vzdelávania neziskových organizácií (CVNO), so sídlom v Banskej Bystrici. Partnerom projektu je Občianske združenie Vidiecky parlament na Slovensku (VIPA SK). Neformálnymi partnermi projektu sú MAS Hontiansko – Dobronivské partnerstvo, MAS Hontiansko – Novohradské partnerstvo a MAS Malohont.

Medzi výrazné slabé stránky cieľovej skupiny patria napr. aj nízka fyzická výkonnosť ľudí 50+, časté zdravotné problémy ľudí 50+, nedostatočné prispôsobenie sa zmenám/flexibilita a pod. Tieto slabé stránky vnímame ako kontext, nie ako problémy, ktoré je potrebné, resp. možné meniť. Ako problém skôr vnímame nedostatok vhodných pracovných príležitostí, ktoré zohľadňujú potreby a možnosti 50+. Cieľová skupina 50+ má totiž pre trh práce okrem slabých stránok aj pomerne veľa silných stránok ako napr. zodpovednosť a spoľahlivosť, pracovné skúsenosti ľudí 50+, stabilita, nízka fluktuácia a pod.

Základným problémom je **pretrvávajúce znevýhodnenie 50+ na trhu práce**.

Dôsledkami, ktoré sa prejavujú v prípade neriešenia problému sú – **pretrvávajúca vysoká nezamestnanosť 50+, nevyužívaný potenciál 50+, zhoršujúca sa finančná situácia 50+ a rastúce finančné zaťaženie štátu**.

Na základe analýzy východiskového stavu sme identifikovali viacero príčin, ktoré prispievajú k tomu že problém znevýhodnenia 50+ na trhu práce vznikol a pretrváva. Základnou príčinou je **chýbajúca spolupráca kľúčových regionálnych aktérov v oblasti zamestnávania 50+**. Kľúčovými aktérmi v oblasti zamestnávania 50+ sú regionálni zamestnávateľia, samospráva, úrady práce, regionálne inštitúcie v oblasti celoživotného vzdelávania, poskytovatelia kariérového poradenstva, zástupcovia cieľovej skupiny 50+. Chýba diskusia k danej téme. Regióny možným problémom v oblasti zamestnávania 50+ nepredchádzajú. Ak vznikne problém, kľúčoví aktéri ho riešia ad hoc a izolovane.

V dôsledku chýbajúcej spolupráce a potrebnej diskusii **aktuálne politiky neriešia tému zamestnávania 50+**, ako samostatný, špecifický problém. Tým pádom sa nahladajú a nepodporujú ani nástroje, ktoré by problému znevýhodnenia 50+ na

trhu práce predchádzali, resp. ho riešili. Absencia riešenia témy zamestnávania 50+ v politikách (na národnej regionálne úrovni) prispieva k **nízkej úrovni zavádzania sociálnych inovácií do témy zamestnávania 50+**, chýbajú motivujúce finančné nástroje pre podporu zamestnávania 50+, je málo príkladov dobrej praxe.

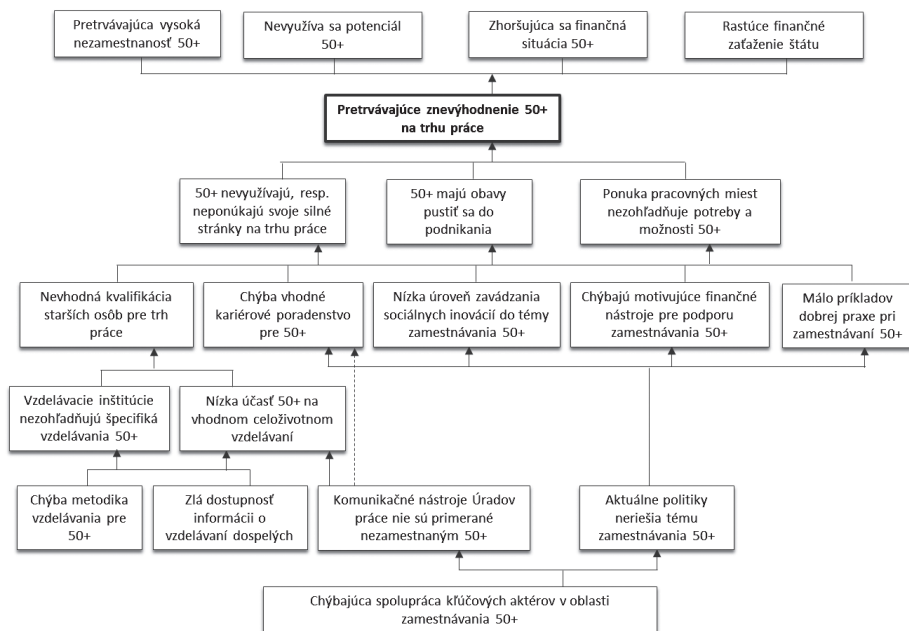
Tým, že sa tejto téme nevenuje väčšia pozornosť (aj na národnej úrovni) nie sú celkom efektívne ani **súčasný komunikačné nástroje úradov práce vo vzťahu k nezamestnaným 50+**. Podľa SWOT analýzy medzi problémy s vysokou váhou patrili nasledovné tvrdenia – politiky trhu práce určené pre 50+ sú všeobecné a nie šité na mieru, vyžadovalo by si to špeciálnejšiu aplikáciu do praxe vo viacerých národných projektoch určených pre 50+, komplikované tlačivá, 50+ nerozumejú formuláciám a skratkám. Pre skupinu 50+ je často neprekonateľná bariéra povypisovať

všetky tlačivá, formuláre, potvrdenia, ktoré vyžaduje ÚPSVR.

Súčasne sa pod problém podpisuje aj situácia v oblasti celoživotného vzdelávania v regióne – **chýba metodika vzdelávania pre 50+**, v dôsledku toho **vzdelávacie inštitúcie nezohľadňujú špecifiká vzdelávania 50+**. Súčasne je **zlá dostupnosť informácií o vzdelávaní dospelých**. Informácie sú zverejňované hlavne na internete, niektoré sú len na Úradoch práce. V dôsledku toho je celkovo **nízka účasť 50+ na vhodnom celoživotnom vzdelávaní**. Pod vhodným vzdelávaním rozumieme vzdelávanie, ktoré zohľadňuje individuálne možnosti a potreby cieľovej skupiny pre trh práce.

Ak vzdelávacie inštitúcie nevyužívajú vhodné nástroje, nezohľadňujú špecifiká vzdelávania 50+ a súčasne cieľová skupina nevie o vhodných kurzoch, vedie to k **nehodnej kvalifikácii starších osôb pre trh práce**.

Schéma 1: Strom problémov – Zamestnávanie 50+

Okrem vhodného vzdelávania **chýba aj vhodné kariérové poradenstvo pre 50+**.

V dôsledku všetkých uvedených príčin – **50+ nevyužívajú, resp. neponúkajú svoje silné stránky na trhu práce, 50+ majú obavy pustiť sa do podnikania a ponuka pracovných miest nezohľadňuje potreby a možnosti 50+**. A to bezprostredne spôsobuje základný problém – pretrvávajúce znevýhodnenie 50+ na trhu práce.

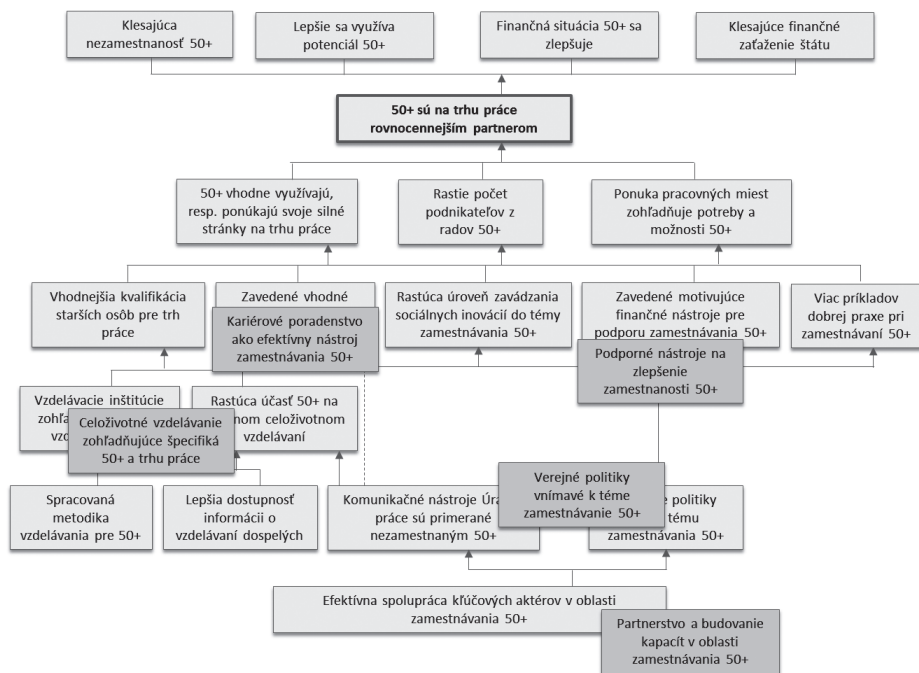
Hierarchia vzťahov medzi príčinami, problémom a dôsledkami je zachytená v strome problémov (*schéma 1*).

Na dosiahnutie zmien uvedených z analýzy cieľov je potrebné podchytiť všetky problémy identifikované v strome problémov.

Je vhodné aby na dosiahnutie základného cieľa – 50+ budú na trhu práce rovnocennejším partnerom – bolo zrealizovaných **5 základných stratégií** (balíkov aktivít):

- Partnerstvo a budovanie kapacít v oblasti zamestnávania 50+
 - Verejné politiky vnímavé k téme zamestnávania 50+
 - Podporné nástroje na zlepšenie zamestnanosti 50+
 - Celoživotné vzdelávanie zohľadňujúce špecifiká 50+ a trhu práce
 - Kariérové poradenstvo ako efektívny nástroj zamestnávania 50+
- Jednotlivé stratégie sú uvedené v analýze stratégií (*schéma 2*).

Schéma 2: Analýza stratégií – Zamestnávanie 50+

10 11 12

Projekt PoliRural

POLIRURAL – projekt je financovaný Európskou úniou z programu Horizont 2020. OZ VIPA SK je partnerom v tomto projekte.

Nositeľom a manažérom projektu je **Katedra informačných technológií Českej poľnohospodárskej univerzity v Prahe**. Projekt sa začal 1. júna 2019 a doba realizácie je 36 mesiacov.

Ako sa bude rozvíjať vidiek? Kto bude pracovať v poľnohospodárstve? A mnoho podobných otázok bude riešené v projekte PoliRural, ktorý práve štartuje na poľnohospodárskej univerzite v Prahe, ktorá koordinuje ďalších 36 partnerov z 16 európskych krajín a Izraela. Podporuje európsky excelentný výskum, s celkovým rozpočtom takmer 6 mil. Euro.

Týmto rozsahom sa v súčasnej dobe jedná o najrozsiahlejší projekt koordinovaný českým subjektom.

Viac o projekte:

<https://www.czu.cz/cs/r-7584-projekty-a-spolu-prace-s-praxi/r-8111-uspesni-zadatele/polirural-future-oriented-collaborative-policy-development-f.html>

Slovenskí partneri projektu: VIPA SK, SPU Nitra, Agroinštitút Nitra š.p., Mesto Nitra, Kajo s.r.o.

Kvalita života na vidieku

Pripravujeme sa na 4. zasadnutie Európskeho vidieckeho parlamentu, v novembri 2019 v Španielsku, kde bude na programe aj štvrtý bod z Manifestu EVP – Kvalita života. Tí, ktorí žijú vo vidieckej Európe si vysoko hodnotia kvalitu života, ktorá je ponúkaná krajinou, farmami, dedinami a malými suchým pobrežím a ostrovmi, pohoriami a lesmi s ich miestnym kultúrami, životom vo voľnej prírode.....

Obyvateľstvo Slovenska dostalo do viienka krásne prostredie. Vysoké hory, pahorkatiny pokryté zmiešanými lesmi, údolia s pretekajúcimi riekami až šíre, úrodné roviny. Pod zemským povrchom sa ukrýva množstvo nerastných surovín a najmä veľká zásoba reň, tak dôležité pre život – pitnej vody.

Je len vecou ľudstva ako dokáže tieto prirodzenosti využiť v prospech kvalitného života a v akom stave ich odovzdá nasledujúcim generáciám.

Hodnotenie kvality života sa opiera o takzvaný index ľudského rozvoja, ktorý je kombináciou nielen ekonomických, ale aj sociálnych ukazovateľov, ako je napríklad priemerná dĺžka života, prístup k vzdelaniu, rovné príležitosti pre obe pohlavia, prístup k zdravotnej starostlivosti a podobne. Kvalita života je výsledkom vzájomného pôsobenia sociálnych, ekonomických a environmentálnych podmienok lokálnej komunity. Napriek nesporným výhodám života vo vidieckych obciach analýzy a štúdie konštatujú všeobecný názor o nižšej úrovni kvality života vo vidieckom priestore oproti životu v mestských aglomeráciách. Kvalita života zahŕňa v sebe jednak kvantitatívnu (meranú prostredníctvom sociálnych a ekonomických indikátorov) a subjektívnu – kvalitatívnu (kritérium blahobytu) stránku, ktoré sa navzájom dopĺňajú a spoločne tvoria kvalitu života. Kvalitatívna stránka sa meria prostredníctvom kvalitatívnych metód prostredníctvom tzv. mäkkých dát (pozorovanie, prípadové štúdie, dotazníkové šetrenie a pod.). Slabý sociálny a ekonomický rozvoj vidieckych oblastí nie je iba dôsledkom nedostatočnej rozvinutej ekonomickej infraštruktúry a reštruk-

turalizácie poľnohospodárstva, ale aj nízkej úrovne ľudského kapitálu, najmä v oblasti vzdelania.

Základné rozvojové stratégie zaostávajúcích regiónov sa preto musia zameriavať aj na podporu ľudských zdrojov. **Je nutné vytvárať možnosti pre špecifické vzdelávanie** potrebné pre ten, ktorý región. (sú skupiny, ktoré by oslovili kratšie trvajúce vzdelávacie procesy zamerané na využitie ich zručností, zanikli nám pôvodné remeslá ako remenáři, debnáři, obuvníci, garbiari, tkáči ...) Mladí ľudia v priebehu svojho vzdelávania získajú aj väzby k v budúcnosti vykonávaným pracovným procesom. Primeraným vzdelaním sa odbúra nestabilná profesijná kariéra, nízke postavenie v spoločnosti, čiastočná chudoba, obmedzené ambície a pod.

V odlhlých vidieckych oblastiach a v najmenších vidieckych sídlach sa začína prejavovať klesajúca kvalita života obyvateľstva, a tým výrazne nižšia kúpyschopnosť obyvateľstva, ktorá nestimuluje rozvoj živnosti, malého a stredného podnikania. Práve ma negatívny vplyv. Časť práceschopného obyvateľstva odchádza do miest ale v prevažnej miere do

zahraničia. (Absentuje v školskej výchove výchova detí k váženiu a **hrdosti** si vlastnej dedovizne, ...) Životné podmienky obyvateľstva a udržateľnosť hospodárskeho života vo vidieckych oblastiach sú do značnej miery ovplyvňované **prítomnosťou poľnohospodárstva a jeho ekonomickou výkonnosťou**. V tomto smere sú badateľné regionálne diferencie. Na Slovensku možno mnohé vidiecke regióny označiť ako výrazne zaostávajúce. Sú to oblasti s vysokou mierou nezamestnanosti, nízkou hustotou obyvateľstva, relatívne v minulosti s vysokým podielom zamestnanosti v poľnohospodárstve a negatívnym demografickým vývojom. Okrem toho, v týchto regiónoch sú aj veľmi nízke investície a mzdové príjmy obyvateľstva sú výrazne nižšie, ako je celoslovenský priemer. Je nutné si uvedomiť, že poľnohospodárstvo vykonáva okrem iného i úlohy v prospech celej spoločnosti, ako je ochrana a zveľaďovanie prírodných zdrojov, udržiavanie kultúrneho rázu krajiny, zachovanie zamestnanosti a vidieckej štruktúry osídlenia... **úzko spojené aj s rozvojom cestovného ruchu**. V súlade s týmito intenciami však treba zdôrazniť, že poľnohospodárstvo sa musí stať súčasťou širšej mnohoovetvovej stratégie **hospodárskeho rozvoja vidieka**, a tým aj zvyšovania kvality života na vidieku. Budúcnosť vidieckeho priestoru bude vo všeobecnosti závisieť od ekonomickej reštrukturalizácie a od možností vytvorenia pracovných príležitostí.

Nesmieme zabúdať na zosúlaďovanie niektorých rezortných politík, ktoré by sa malo orientovať na trh práce najmä v oblastiach, **ktoré súvisia s ochranou životného prostredia a kultúrneho dedičstva** (pri zvyšovaní kultúrneho a sociálneho kapitálu vidieka), **obnovou krajiny, rozvojom verejnej infraštruktúry, informatizáciou, rozvojom cestovného ruchu, atď.** Realizácia podpory zamestnanosti v týchto oblastiach by mala byť prioritou štátnej politiky čo v prípade Slovenska rešpektuje obmedzenú dostupnosť produktívnych prírodných zdrojov, najmä **vody a pôdy**, ekologické a kultúrno-spoločenské limity intenzifikácie produkcie, typ a hustotu osídlenia krajiny. Poľnohospodárstvo zabezpečuje **trvalú životaschopnosť vidieka**, vrátane krajín tvorby, v komplexe jeho ekonomických, sídelných, environmentálnych a rekreačných funkcií, posilňovanie udržateľného ekonomického potenciálu vidieka, zachovanie kultúrneho dedičstva vidieka a udržanie histo-

rickej štruktúry osídlenia a infraštruktúry vidieka. **Možno zaujímavá oblasť pre mladých by bol aj chov včiel**, ktorý vyžaduje rôzne zručnosti, pestuje kladný vzťah k pôde, rastlinám a stromom. Zaujať ich vhodnou podporou. Oceňovaním výsledkov ich náročnej práce na rôznych regionálnych a v konečnom dôsledku aj celoštátnych podujatiach.

Poľnohospodárstvo vytvára dopyt po tovaroch a službách. Je teda základom pre rozvoj podnikania v príslušných hospodárskych odvetviach a formovanie miestnych a regionálnych trhov, poskytuje rôznorodé pracovné príležitosti pre jednotlivých členov vidieckych domácností podľa ich individuálnych schopností a potrieb, disponuje pracovnými, technickými a materiálovými zdrojmi pre rozvíjanie iných hospodárskych aktivít (napríklad turizmus, rekreačné služby, sociálne služby) ako aj pre zabezpečovanie verejných služieb na vidieku a disponuje rezervnou pracovnou silou najmä pre sezónne ekonomické aktivity. Tak zásadným spôsobom prispieva k sociálnej kohézii vidieka, najmä v regiónoch, v ktorých sa zachovala optimálna miera zamestnanosti. Bez účinnej podpory agrárnej politiky nie je možné očakávať zvyšovanie kvality života na našom vidieku. Na dosiahnutie výraznejšieho zlepšenia kvality života na vidieku je potrebné realizovať štrukturálne zmeny nielen v poľnohospodárstve a lesníctve, ale aj v potravinárstve. Kľasť väčší dôraz na zlepšenie zručností a vedomostí pracovných síl na zvyšovanie inovácií technológií a v konečnom dôsledku aj samotných produktov.

KVALITA ŽIVOTA JE NEROZLUČNE SPÄTÁ SO ŽIVOTNÝM PROSTREDÍM.

V posledných desaťročiach jasne vidíme vplyv extrémnych teplôt na život ľudí, tak pokiaľ ide o chlad, ako aj o extrémnu horúčavu. Napriek výraznému zlepšeniu kvality ovzdušia je znečistenie ovzdušia veľkou hrozbou pre ľudské zdravie. V tlačí pravidelne vidíme titulky o prekračovaní úrovni znečistenia ovzdušia na rôznych miestach po celom kontinente. Naš vidiek produkuje najmä v zimnom období nedokonalým spaľovaním pevného paliva množstvo škodlivých plynov, popritom sú známe ďaleko ekologickejšie systémy vykurovania a výroby teplej vody (tepelné čerpadlá, slnečné kolektory,

elektrické kotly – ktoré by mohli využívať ekologicky vyrábanú el. energiu) Takisto pokiaľ ide o hluk, odhaduje sa, že približne každý piaty Európan je vystavený hluku z cestnej premávky, ktorý môže ovplyvňovať jeho zdravie, (množstvo kamiónov, častokrát len prechádzajúcich cez naše územie, by mohli na južnej hranici byť naložené na vlakovú súpravu, obdobný systém ako využíva Švajčiarsko), a tým by sa naše cesty uvoľnili pre pohodlnejšie cestovanie osobnými automobilmi. Ešte stále je čas prijať rozhodujúce opatrenia. Zdá sa to byť ťažká úloha, ale ešte máme možnosť zvrátiť niektoré negatívne trendy, urobiť opatrenia na minimalizovanie škôd, obnoviť veľmi dôležité ekosystémy a oveľa dôslednejšie chrániť, čo nám zostáva. V záujme dosiahnutia dlhodobej udržateľnosti musíme k životnému prostrediu, klíme, hospodárstvu a spoločnosti pristupovať ako k neoddeliteľným súčasťam jedného celku vytvárajúceho podmienky ku kvalitnému životu.

Nezastupiteľnú úlohu v zvyšovaní kvality života na vidieku, má aj podpora rozvoja miestnych ľudových tradícií. Zachovanie pôvodnej architektúry

(dom ľudových tradícií) zbierky pôvodných dokumentov, pomocou ktorých je možné sprítomniť jazykovú kultúru príslušného regiónu. Krása a živý duch pôvodných predmetov prebudí záujem aj nasledujúcich generácií, ktoré v začatí diel budú pokračovať.

Dôležité postavenie v živote na vidieku mali, majú a aj budú mať ženy. Ženy v tradičnom ekonomickom systéme vykonávali väčšinu neplatených zamestnaní, ale žena bola aj vidieckou autoritou. Mnohokrát medzi ženské autority patrili ženy aj bez zvláštneho školského vzdelania, ktoré vynikali schopnosťami, ku ktorým sa dopracovali vďaka svojej húževnatosti, talentu a tiež aj rodinnou tradíciou. Boli to rôzne liečiteľky, bylinkárky, babice, nadané výšivkárky, čipkárky, speváčky, kuchárky. Ktoré si svoje umenie utajovali a vedomosti odovzdávali len príbuzným.

V súčasnosti ženy na vidieku čelia nižšej zamestnanosti a najmä matky malých detí si ťažšie hľadajú zamestnanie. Jednak pracovných príležitostí je menej a tie ktoré majú zamestnanie po nástupe na materskú často zamestnanie stratia preto, že ich nástup do práce je skomplikovaný. Umiestnenie malých detí v jasliach na vidieku prakticky nie je možné. Také zariadenia sú iba v mestách. Dôchodkový vek sa zvýšil, babky ešte pracujú a opatrovateľské služby na vidieku absentujú.

ZÁVER:

- 1) Podpora poľnohospodárstva, zvýšenie dotácií najmä pre regióny s menej kvalitnou pôdou a **historicky tradičným chovom oviec**
- 2) Reforma vzdelávacích procesov, **aj stimulovať mladých ľudí výučbe remesiel** uplatniteľných v príslušnom regióne.
- 3) Ekológia prostredia, využívanie dostupných zdrojov (malé vodné elektrárne), **riešiť likvidáciu odpadov aj živočíšneho pôvodu**, kanalizácia vidieka, spodné vody sú znehodnocované splaškami.
- 4) Osveta vedúca k zachovaniu tradičných remesiel, **piesní a tancov**, krojov, pôvodnej receptúry, vidieckej architektúry a **rešpektu k prírode**.
- 5) Pomoc vidieckym ženám, matkám maloletých detí / vytváranie podmienok, aby sa mohli opätovne zapájať do pracovného procesu.

Vidiecky parlament na Slovensku v Čiernej Hore

Projekt „Inovatívna podpora zamestnanosti vidieckych marginalizovaných skupín – SyneRgi“, ktorý je financovaný z Vyšehradského medzinárodného fondu, realizuje deväť organizácií a sietí z balkánskych a vyšehradských krajín s cieľom zlepšiť schopnosť CSO pracovať vo vidieckych komunitách.

Školiteľka Magdaléna Čurillová

Aktivita projektu implementácia školenia školiteľov „Sociálne podnikanie ako model pre zamestnanosť marginalizovaných skupín“. Tréning prebiehal 29. a 30. mája 2019 v Čiernej Hore v Bogetici, Montenegro.

Tréning bol organizovaný pre 12 zástupcov zo sietí WB RD (2 z každej krajiny). Bolo to dvojdnové školenie, ktoré zabezpečovali 2 školitelia vidieckeho parlamentu na Slovensku a Regionálna asociácia Národnej siete MAS Česká republika, Južné Čechy. Vyškolení školitelia budú zdrojom poznatkov na národnej úrovni a tiež zlepšia kapacity sietí na podporu pracovných skupín na okraji spoločnosti. Tréning v regióne Herceg Novi.

Za Vidiecky parlament na Slovensku školiла Magdaléna Čurillová, ktorá pracuje v sociálnom podniku Hrhovské služby, s.r.o. pod vedením pána Vladimíra Ledeckého, 4 roky ako účtovníka a mzďárka. Hrhovské služby, s.r.o. ako prvý získali štatút sociálneho podniku v roku 2018, potom čo bol vydaný nový zákon pre sociálne podniky. Celý proces od žiadosti o priznanie štatútu až po záver mala na starosti Magdaléna Čurillová. Taktiež sa zúčastňuje školení, ktoré prebiehajú v obci pre starostov a primátorov, ktorí majú záujem o sociálne podnikanie. Školí ohľadom procesu založenia sociálneho podniku plus všetko čo sa týka účtovníctva a výnimiek pre sociálne podnikanie.

Prezentácia aktivity v Čiernej Hore

Vandrovalo vajce...

VIPA SK od svojho založenia v roku 1999 sa venuje okrem iných aktivít aj rozvoju vidieka a zachovávaniu ľudových zvykov a tradícií a aj preto sme si vymysleli, že bude dobré každý rok si pripomínať sviatky jari a zvyky spojené so slávením veľkonočných sviatkov. Vajíčka sú symbolom týchto sviatkov aj keď podobných prehliadok je iste po Slovensku veľa, ale dobrých príkladov nikdy nie je dost.

Už 9. ročník celoslovenskej prehliadky výrobcov kraslíc v spolupráci s NKP Solivar, Prešov, ktorého slávnostné ukončenie sa konalo 26. apríla 2019. Celkovo priamym hlasovaním v múzeu a internetovým hlasovaním bolo odovzdaných spolu 847 hlasov.

1. miesto **Mária Mizeráková**
2. miesto **Obec Plaveč**
3. miesto **Katarína Potočnáková**

Odovzdávanie putovnej kraslice riaditeľovi múzea
PhDr. Marekovi Duchoňovi

Súťažiaci a výstava kraslíc

Od roku 2011 po Slovensku Vandrovalo vajce:

- 2011 Krupina, Múzeum Andreja Sládkoviča
- 2012 Poniky, Ponický dom
- 2013 Pribylina, Múzeum liptovskej dediny v Pribyline
- 2014 Prievidza, Hornonitrianske múzeum v Prievidzi
- 2015 Topoľčany, Tribečské múzeum v Topoľčanoch
- 2016 Levice, Tekovské múzeum
- 2017 Považská Bystrica, Považské osvetové stredisko
- 2018 Jaklovce, Sála kultúrneho domu
- 2019 Prešov, STM – expozícia NKP Solivar

Ďakujem všetkým spoluorganizátorom, ktorí pomohli zorganizovať, toto už tradičné podujatie. Všetkým krasličiarom, vzácnym ľuďom, ktorí sa venujú tomuto umeniu a šíria ho pre budúce generácie.

Agrorezort zverejnil priemerné výšky nájomného poľnohospodárskej pôdy

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV SR) v spolupráci s okresnými úradmi zverejnilo priemerné výšky nájomného za užívanie poľnohospodárskej pôdy.

Údaje o obvyklej výške nájomného sú zverejnené podľa jednotlivých katastrálnych území. Informoval o tom Michal Feik z MPRV SR. „Jednou z priorít nášho rezortu počas tohto volebného obdobia je vniesť poriadok do užívateľských a vlastníckych vzťahov viažúcich sa na poľnohospodársku pôdu. Za uplynulé tri roky sme prišli s viacerými systémovými riešeniami. Pripravili sme veľkú novelu zákona o nájme o poľnohospodárskej pôdy, ktorá zamedzuje špekuláciám s nájmom pôdy a zlepšuje vlastníkom prístup k pôde. Spustili sme komplexné pozemkové úpravy, ktoré budú riešiť rozdrobenosť pozemkového vlastníctva. Pokračujeme ďalej. Novinka, ktorá vstúpila do platnosti tento rok, je zverejnenie priemerného nájomného za užívanie poľnohospodárskej pôdy. Významne pomôže majiteľom pôdy, aby pri uzatváraní nájomných zmlúv nešli pod cenu,“ vysvetlila Gabriela Matečná (SNS), šéfkla MPRV SR.

Novela zákona o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov stanovila pre nájomcov novú povinnosť, podľa ktorej sú povinní viesť a uchovávať evidenciu o dohodnutom a zaplatenom nájomnom za pozemky podľa katastrálnych území k 31. decembru. Údaje a informácie z tejto evidencie boli povinní poskytnúť okresnému úradu do 31. januára. Údaje z formulárov boli následne použité na stanovenie obvyklej výšky nájomného za rok 2018 pre každé katastrálne územie v SR, ktorá sa vypočítala ako priemerná výška nájomného za užívanie poľnohospodárskej pôdy pri prevádzkovaní podniku pre každé katastrálne územie osobitne. Obvyklá výška nájomného sa bude určovať a zverejňovať každoročne.

AGROREZORT VYHODNOTIL AJ NAJČASTEJŠIE CHYBY

„Zverejnenie obvyklého nájomného chráni majiteľov poľnohospodárskej pôdy pred neprimerane nízkymi cenami a tiež poskytuje nájomcom odrazový mostík pre stanovenie ceny nájmu. Všetky nové návrhy zmlúv už musia obsahovať cenu, ktorá je minimálne na úrovni obvyklej výšky nájomného platnej pre dané katastrálne územie. Ak nájomca navrhne nižšiu cenu ako obvyklú, vlastník môže takúto cenu odmietnuť. Odporúčame všetkým majiteľom pozemkov, aby si pred uzavretím každej novej zmluvy skontrolovali obvyklé nájomné, ktoré je zverejnené na stránke ministerstva pôdohospodárstva,“ upozornila Matečná.

Agrorezort vyhodnotil aj najčastejšie chyby a nedostatky pri vyplňaní formulárov zo strany nájomcov. Išlo o duplicitne podané formuláre jedného nájomcu pre to isté katastrálne územie s rôznymi údajmi či neúplné údaje vo formulároch, keď boli napríklad vyplnené len údaje o prenajíatej výmere, ale údaje o dohodnutom alebo zaplatenom nájomnom nie.

Problémom podľa MPRV boli aj nesprávne uvedené výmery prenajíatej poľnohospodárskej pôdy alebo nesprávne uvedené hodnoty dohodnutého alebo zaplateného nájomného, prípadne oboch. Okresné úrady v takýchto prípadoch vyzývali nájomcov na nápravu a predloženie nových, opravených, respektíve doplnených sumárnych údajov. Údaje o obvyklej výške nájomného podľa jednotlivých katastrálnych území za rok 2018 sú zverejnené na stránke: <http://www.mpsr.sk/ovn2018>.

Celoslovenské Dni poľa

VIII. ročník výstavy sa konal 4. a 5. júna 2019 v Dvoroch nad Žitavou.

Návštevníci si mohli pozrieť na 25 ha výstavnej plochy prezentácie rôznych plodín spolu s ukázkami pôsobenia prípravkov na výživu a ochranu rastlín. Výstava ponúka 770 políčok s ukázkami odrôd rôznych hospodárskych plodín. Osivárske spoločnosti, výskumné ústavy a firmy zasa pripravili na 578 políčkach prezentáciu odrôd poľných plodín. Celkovo išlo o 35 druhov rastlín, pričom najviac zastúpená bola pšenica s 204 odrodami a ozimná repka so 101 hybridmi. Výstava tiež ponúkla 30 odrôd zemiakov. Z menej rozšírených plodín mali na políčkach zastúpenie rascas, konopa, bôb, ľan, mak, facélia, redkev, horčica, cirok a ďalšie plodiny. Súčasťou Celoslovenských dní poľa bola aj výstava poľnohospodárskej techniky, na ktorej sa zúčastnilo 134 vystavovateľov. Celkovo sa na podujatí predstavilo 193 vystavovateľov osív, ochrany a výživy rastlín poľnohospodárskej techniky a služieb v poľnohospodárstve. Na tohtoročnej výstave nechýbalo ani predvádzanie poľnohospodárskej techniky, do ktorého sa zapojilo 15 firiem. Návštevníci podujatia tak uvideli veľké a malé traktory spolu so strojmi na spracovanie pôdy. Hlavnou témou predvádzania boli technológie, podporujúce hospodárenie s vodou v pôde. Sprievodný program zahŕňal prehliadku hospodárskych zvierat, súťaž v orbe konským záprahom a ukážky orby historickými traktormi. Z dní poľa v Dvoroch nad Žitavou môžu nové poznatky a inšpirácie čerpať aj drobní pestovatelia, záhradkári či chovatelia domácich hospodárskych zvierat. Predseda vlády SR P. Pellegrini, ktorý prevzal záštitu aj nad týmto ročníkom CDP, ktoré nazval aj „univerzitou pod holým nebom“ si prijal, aby bol tento ročník oveľa viac ako po minulé roky prínosný aj pre mládež, ktorá študuje na stredných poľnohospodárskych odborných školách či na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre. Tiež skonštatoval, že v tomto odvetví nám generačná výmena trvá dlhší čas a mladých ľudí v ňom potrebujeme ako soľ. Stánky „škôl“ boli neprehliadnuteľné a každý tam rád strávil niekoľko príjemných a obohacujúcich

Gabriela Čechovičová – kráľovná maku

chvíľ. Pochutiť si na makovej štrúdlí z Jarnej od ocenenej Líderky podnikateľky 2018 bolo na záver „pohladením tela aj duše“. Naozaj vďaka všetkým za tieto nádherné „Dni poľa“ a už teraz sa možno tešiť na ďalší ročník.

Za VIPA SK sa zúčastnila Ing. Anna Tušimová, kde diskutovala s pani Gabrielou Čechovičovou aj o projekte VMR, ktorý teraz realizujeme po celom Slovensku.

Pani Gabriela Čechovičová z Cífera je šikovná, rozhladená, múdra a pracovitá žienka, ktorá dokázala zmeniť svoj život aj v zrelom veku a začala sa venovať úplne odlišnej činnosti – poľnohospodárstvu. Všetko sa musela učiť a učí sa a zbiera skúsenosti neustále. Výsledok jej práce a aktivity hovorí za všetko. Má premyslený podnikateľský plán a realizuje podľa neho svoju činnosť. Robí rôzne aktivity a spolupracuje s ľuďmi v obci. Sympatické na jej životnom príbehu je, že z pohodlia Bratislavy sa vrátila do svojho rodiska, doopatrovala rodičov a s pomocou otca, začala „gazdovať“. Žije sama, jej dospelý syn žije a pracuje v zahradničí, ale plánuje sa vrátiť a venovať sa s mamou maku (lebo to je kľúčová plodina, ktorú pestuje, spracováva a predáva).

Vidiecke ženy – Líderky 2018 v Štrasburgu

V období pred Veľkou nocou v dňoch od 15.4. do 18.4. 2019 sme všetky víťazky súťaže „Vidiecka žena roka – Líderka 2018“ navštívili metropolu Štrasburg a jeho okolie. Súťaž organizoval Vidiecky parlament na Slovensku, obec Košúty s partnermi a pod záštitou europoslankyne pani Janky Žitňanskej, ktorá nás „líderky“ pozvala do sídla európskeho parlamentu. Pani Janka Žitňanská pre nás pripravila bohatý program, navštívili sme historické centrum mesta prechádzkou po starobylej štrasburskej štvrti La Petite France (Malé Francúzsko). Celá štvrť je od roku 1988 zapísaná v UNESCO. V minulosti bola domovom rybárov, garbiarov a mlynárov. V samotnom srdci mesta sme navštívili monumentálnu gotickú katedrálu Notre-Dame, ktorá bola postavená v 11. – 15. storočí. Celá je z červeného pieskovca a sriedajú sa v nej prvky románskeho, gotického a renesančného štýlu. Ohúrila nás nielen jej výška, ale aj bohato zdobené priečelia, portály, plastiky a výjavy zo Starého a Nového zákona na tympanónoch. Ďalej sme sa vydali na „loďnú túru“ po rieke Ill. Z riečnej perspektívy sme uvideli nielen staré mesto, ale aj novú, modernú časť Štrasburgu, ktorá je sídlom

Vyhliadková plavba Štrasburgom po rieke ILL

európskych inštitúcií (Európsky parlament, Rada Európy a Európsky súd pre ľudské práva).

Jeden deň sme venovali návšteve hradu Château du Haut – Koenigsbourg (dračí hrad), mini ZOO s voľne žijúcimi opicami na Montagne des Signes. Posledná návšteva bola venovaná Európarlamentu, kde nás čakala pani europoslankyňa Janka Žitňanská. Celý výlet bol pre nás neskutočným zážitkom. Bolo to také malé odreagovanie sa od našich pracovných povinností. Touto cestou chceme veľmi pekne poďakovať za pripravený výlet pani Janke Žitňanskej ale aj predsedníčke Vidieckeho parlamentu pani Majke Behanovskej za možnosť absolvovať tento zaujímavý pobyt.

Iný uhol pohľadu

Zaiste na vidieku vidíme tie problémy z iného uhla pohľadu ako v meste. Po rokoch potravinovej sebestačnosti sme sa prepadli skoro až na dno. Myslím si, že opäť musí nastúpiť osвета, ale v inom poňatí. Keď chceme aby sa niečo zlepšilo je nutné vychovať si také ľudské zdroje, ktoré potom ten proces aktivizujú. Určite je potrebné zamerať sa na žiakov, mládež, čakať však, až oni dospejú by nebolo správne. Určité prospešné zmeny je nutné zavádzať do každodenného života. (Podarilo sa nám zlikvidovať nelegálne skládky. Postupne si občania privykajú na separovanie odpadu, upravujú opustené plochy, udržiavajú okolie svojich bydlísk). V súčasnosti sa zatiaľ veľmi zriedka hovorí o ochrane duševného vlastníctva, o ochrane pôvodných odrôd ovocných stromov atď. možno niekto povie

„Čo tam niekoho na vidieku zaujíma taká oblasť?“ Už naše prababičky si utajovali, chránili svoje recepty a získané poznatky si nedali hocikomu, prevažne len svojej nastupujúcej generácii.

Úrad priemyselného vlastníctva, sídlaci v Bankej Bystrici zaiste vyvíja rôzne aktivity, v médiách však o ich činnosti už dlhé mesiace nič nebolo odvysielané.

Ovčiarska sezóna sa už naplno začala

Tak, a znova sa nám otvára naplno ovčiarska sezóna so svojimi vynikajúcimi špecialitami a aj už s tradičnými podujatiami. Jedným z nich je aj už známa tzv. Bačová cesta, ktorá sa tentokrát začala na Salaši v Pružine. Sezóna pokračovala už aj ďalšími podujatiami v Pribyline, Novoti a Hruštíne.

BAČOVÁ CESTA V PRUŽINE

Majiteľka a hlavná organizátorka podujatia pani Oľga Apoleníková na svojom salaši celoročne robí viaceré krásne ovčiarske podujatia, no začiatok sezóny so svojou vynikajúcou tradičnou Ovčou bryndzou a ďalšími ovčimi špecialitami má svoje osobitné čaro. Tento krát už začiatkom mája, napriek neistému, dažďovému počasiu, pripravila pre návštevníkov z blízkeho i vzdialenejšieho okolia, na predaj bohatý sortiment svojich ovčích syrov, Ovčej bryndze i fermentované ovčie nápoje a k tomu tiež bohatý kultúrny program.

Oľga Apoleníková otvorila Bačovú cestu v Pružine

Na tejto Bačovej ceste v Pružine vystúpil celý rad populárnych hudobných súborov, o prínose ovčích špecialít pohovoril aj Ing. Herian, a boli tam i zaujímavé súťaže v jedení halušiek, súťaže detí v kreslení, súťaž v hodnotení miestnych slivovíc, vystúpenie hasičov i jazdy na koníkoch. Popri tom tam boli celý rad stánkov s predajom tradičných výrobkov. Labužníci si prišli na svoje výborné Bryndzové halušky, na ovčie guláš, pečenú jahňacinku i na sladké i slané palacinky. Napriek neistému počasiu Salaš v Pružine bol zaplnený svojimi návštevníkmi a všade vládla pohoda i zábava.

OVČIARSKA NEDEĽA 2019 V PRIBYLINE

Celá táto slávnosť sa niesla v spomienke na minulosť „Ako sa valaská kolonizácia zakorenila na Slovensku“. Po slávnostnom sprievode hostí a účinkujúcich sa rozbehol bohatý kultúrny i tradičný program so súťažami, s predajom tradičných výrobkov i s mnohými zaujímavými aktivitami.

Pre mnohých spracovateľov ovčieho mlieka na syry bola veľmi zaujímavá tradičná súťaž v kvalite syrov, ktorá v Pribyline sa koná už vyše 20 rokov. Aj v tomto roku boli na súťaž prizvaní malovýrobcovia ovčích syrov, ktorí priniesli svoje výrobky.

Návštevníci boli určite spokojní i keď trochu zmokli. Priblížili sa k našej ovčiarskej tradícii a ochutnali i vynikajúce ovčie výrobky. Je veľmi chvályhodné, že Liptovské múzeum i naši ovčiari robia takéto krásne podujatia, ktoré si získavajú priazeň širokej verejnosti.

Slávnostný sprievod v Pribyline

SYRÁRSKY JARMOK V NOVOTI

Aj v tomto roku v nedeľu 30. júna obec Novot' a PD Agrovex v Novoti, pod vedením Ing. Jozefa Kondelu, usporiadali už tradičný Syrársky jarmok „Novotská hruška“. Bol to už 14. ročník a možno smelo zas konštatovať, že bol tento jarmok v tomto roku zas krajší a bohatší. Zaslúžili sa o to usporiadatelia, ktorí pripravili bohatý kultúrny program pre návštevníkov i pre malé deti. Bolo tam aj množstvo zaujímavých súťaží akou bolo aj tradičné ťahanie syrových nítí a ťažiskom celého podujatia bola bohatá prehliadka Ovčích hrudkových syrov a výnimočných Figurálnych syrov.

Súťaž v ťahaní syrových nítí v Novoti

V tomto krásnom prostredí za výnimočne krásneho počasia prišlo na tento jarmok vyše 2 tisíc ľudí z blízkeho okolia, ale i zo vzdialenejších oblastí Slovenska. Na námestí bola celá rada predajných stánkov s tradičnými remeslami i predajne úžitkových výrobkov, ale i predajne vynikajúcich špecialít z mäsa i syrov. Každý si tam našiel to, na čo mal chuť.

Otvorenie Dňa mladého farmára v Hruštíne

DEŇ MLADÉHO FARMÁRA V HRUŠTÍNE

Tohtoročný Deň mladého farmára bol už tretím ročníkom po Vasilove a Oravskej Polhore. Tentokrát sa Deň mladého farmára v obci Hruštín mimoriadne dobre vydaril a navštívilo ho vyše 4 tisíc návštevníkov. Novinkou tohto ročníka bola súťaž partnerských organizácií mladých farmárov krajín Česka, Maďarska a Slovenska o Pohár mladého farmára. Štvorčlenné družstvá si zmerali sily vo farmárskych disciplínach ako: dojenie kravy, kosenie trávy, beh okolo balíka sena a kotúľanie balíka sena.

Deň mladého farmára v Hruštíne významnou mierou prispel k pozitívnemu pohľadu na poľnohospodárstvo a pomohol spropagovať prácu v poľnohospodárstve najmä pre mládež.